

61

ZÁKON

ze dne 24. února 2000

o námořní plavbě

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

§ 1

Předmět úpravy

(1) Zákon upravuje

- a) podmínky provozování námořní plavby námořními plavidly pod státní vlajkou České republiky a práva a povinnosti právnických a fyzických osob s tím spojené,
- b) výkon státní správy ve věcech námořní plavby.

(2) Zákon se nevztahuje na námořní plavbu válečných lodí, vodních skútrů, nafukovacích člunů a dále na námořní plavbu malých plavidel, pokud jsou provozována podle právních předpisů o vnitrozemské plavbě.¹⁾

§ 2

Základní pojmy

(1) Námořní plavbou se rozumí provozování námořních plavidel a rekreačních jachet na volném moři,²⁾ ve výlučné ekonomické zóně²⁾ a v souostrovních vodách,²⁾ v pobřežním moři²⁾ a na úsecích vnitrozemských vodních cest s pobřežním mořem spojených až po přístav, který plní funkci přístavu pro námořní lodě a pobyt námořních plavidel a rekreačních jachet v přístavech.²⁾

(2) Námořní plavidlo je námořní obchodní loď a námořní jachta.

(3) Kabotážní plavbou se rozumí provozování námořních plavidel výlučně v pobřežním moři mezi přístavy pobřežního státu nebo pobřežních států.

(4) Námořní obchodní loď je námořní plavidlo s vlastním pohonem určené k námořní plavbě za úče-

lem přepravy nákladů nebo cestujících nebo přepravy nákladu a cestujících (dále jen „loď“).

(5) Námořní jachta je námořní plavidlo, jehož délka trupu přesahuje 2,5 metru a nepřesahuje 24 metrů, vybavené plachtami nebo motorem nebo obojím, určené k námořní plavbě pro cizí potřeby za účelem zisku.

(6) Rekreační jachta je plavidlo, jehož délka trupu přesahuje 2,5 metru a nepřesahuje 24 metrů, vybavené plachtami nebo motorem nebo obojím, určené k námořní plavbě pro sportovní nebo rekreační účely pro vlastní potřeby.

(7) Trajektová loď je loď určená k přepravě silničních a kolejových vozidel, vjíždějících na loď a vyjíždějících z loď po vlastní ose, a cestujících na pravidelné trase jako mořský přívoz.

(8) Loď typu Ro/Ro je loď s odklopnou přídílí, boky nebo zádí, určená výhradně k přepravě vozidel a jiných nákladů na podvozcích nebo podvalnicích.

(9) Klasifikační společností pro účely tohoto zákona je právnická osoba, která je členem mezinárodní asociace klasifikačních společností (IACS), provádí klasifikaci námořních plavidel a vydává o tom osvědčení. Klasifikační společnost může být pověřena Námořním úřadem České republiky vystavovat statutární osvědčení v souladu s mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána a které byly vyhlášeny ve Sbírce zákonů nebo ve Sbírce mezinárodních smluv (dále jen „mezinárodní smlouvy, kterými je Česká republika vázána“).³⁾

§ 3

Námořní úřad

Státní správu a státní dozor ve věcech námořní plavby vykonává Ministerstvo dopravy a spojů. Ministerstvo dopravy a spojů plní funkci Námořního úřadu (dále jen „Úřad“) ve vztahu k mezinárodním smlouvám, kterými je Česká republika vázána.

¹⁾ Zákon č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě, ve znění zákona č. 358/1999 Sb.

²⁾ Úmluva Organizace spojených národů o mořském právu, uveřejněná pod č. 240/1996 Sb.

³⁾ Například Mezinárodní úmluva o bezpečnosti lidského života na moři (SOLAS), 1974, oznámená pod č. 52/1995 Sb., Protokol 1978 k Mezinárodní úmluvě o bezpečnosti lidského života na moři, 1974, oznámený pod č. 52/1995 Sb.

ČÁST DRUHÁ

PRÁVO VLAJKY A NÁMOŘNÍ REJSTŘÍK

Právo vlajky

§ 4

(1) Právo a povinnost plout pod státní vlajkou České republiky vzniká zápisem námořního plavidla do námořního rejstříku České republiky (dále jen „námořní rejstřík“) nebo na základě rozhodnutí Úřadu o prozatímním povolení k plavbě pod státní vlajkou České republiky (dále jen „prozatímní povolení k plavbě“).

(2) Na námořním plavidle plujícím pod státní vlajkou České republiky platí právní řád České republiky. V pobřežním moři nebo na vnitrozemských vodních cestách s pobřežním mořem spojených a v přístavu platí na námořním plavidle plujícím pod státní vlajkou České republiky právní řád České republiky, pokud pobřežní stát neuplatní svoje právo v souladu s mezinárodním právem.

(3) Zápisem námořního plavidla do námořního rejstříku získává námořní plavidlo státní příslušnost České republiky. Vlastník námořního plavidla je povinen platit roční poplatek za právo plout pod státní vlajkou České republiky.

(4) Výše ročního poplatku se stanoví v závislosti na druhu námořního plavidla, jeho velikosti a oblasti námořní plavby. Způsob placení a prokazování zaplacení poplatku stanoví vláda nařízením.

§ 5

(1) Pod státní vlajkou České republiky lze provozovat námořní plavbu s výjimkou námořní plavby za účelem provozování

- a) rybolovu,
- b) trajektové lodě nebo lodě typu Ro/Ro,
- c) pravidelné přepravy cestujících osobní lodí.

(2) Kabotážní plavbu lze provozovat pod státní vlajkou České republiky pouze se souhlasem pobřežních států, v jejichž pobřežním moři se kabotážní plavba provozuje.

§ 6

(1) Vlastníkem námořního plavidla je právnická nebo fyzická osoba, která při zápisu námořního plavidla do námořního rejstříku prokáže právní titul k vlastnictví námořního plavidla.

(2) Provozovatelem námořního plavidla se rozumí fyzická osoba s trvalým pobytem v České republice nebo právnická osoba se sídlem v České republice, která vlastním jménem provozuje námořní plavbu pod státní vlajkou České republiky a je současně vlastníkem námořního plavidla a nebo je vlastníkem námořního plavidla zmocněna k provozování námořního plavidla vlastním jménem a na vlastní odpovědnost.

(3) Osoba zmocněná k provozování námořního plavidla podle odstavce 2 nesmí zmocnit k provozování tohoto plavidla další osobu bez předchozího souhlasu vlastníka námořního plavidla.

Námořní rejstřík

§ 7

(1) Námořní rejstřík je veřejný seznam, do kterého se zapisují údaje o námořních plavidlech, jejich vlastnících a jejich provozovatelích. Námořní rejstřík vede Úřad.

(2) Námořní plavidlo lze zapsat do námořního rejstříku pouze na základě rozhodnutí Úřadu o zápisu námořního plavidla. Dnem zápisu vzniká právo plout pod státní vlajkou České republiky.

(3) V námořním rejstříku jsou vedeny odděleně evidence lodí, evidence jachet a evidence rozestavěných lodí.

(4) Do námořního rejstříku může každý nahlížet a pořizovat si z něho výpisy a opisy.

(5) Za úkony spojené s vedením rejstříku se platí správní poplatek.⁴⁾

§ 8

(1) Do námořního rejstříku se zapisují tyto údaje:

- a) jméno námořního plavidla;
- b) identifikační číslo lodě přidělené Mezinárodní námořní organizací,⁵⁾ nebo identifikační číslo trupu námořní jachty přidělené výrobcem nebo klasifikační společností;
- c) účel, pro který je námořní plavidlo určeno;
- d) volací značka lodě;
- e) vlastník námořního plavidla

1. u fyzické osoby se zapisují tyto údaje: jméno, příjmení, datum narození, rodné číslo a adresa místa trvalého pobytu,

2. u právnické osoby se zapisují tyto údaje: obchodní jméno, sídlo, právní forma, IČO, popří-

⁴⁾ Zákon č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁾ Úmluva o Mezinárodní námořní organizaci (IMO), 1948, oznámená pod č. 105/1996 Sb.

Mezinárodní úmluva o bezpečnosti lidského života na moři (SOLAS), 1974, oznámená pod č. 52/1995 Sb.

padě místo podnikání, jméno statutárního zá-
stupce;

- f) provozovatel námořního plavidla v případě, že se jedná o odlišný subjekt (pro zápis údajů platí jejich rozsah shodně jako u vlastníka námořního plavidla);
- g) základní technické údaje o námořním plavidlu;
- h) zástavní práva a práva zadržovací váznuocí na námořním plavidle a další skutečnosti omezující nakládání s námořním plavidlem;
- i) souběžná registrace lodě;
- j) rozhodnutí o pozastavení registrace námořního plavidla;
- k) důvod a datum výmazu námořního plavidla z námořního rejstříku;
- l) datum provedení zápisu námořního plavidla do námořního rejstříku a podpis zapisovatele.

(2) Proti tomu, kdo jedná v důvěře v zápis do námořního rejstříku, nemůže ten, jehož se zápis týká, namítat, že zápis neodpovídá skutečnosti.

(3) Způsob vedení evidence námořních plavidel, základní technické údaje o námořních plavidlech a ostatní technické údaje, které se zapisují do námořního rejstříku, stanoví prováděcí předpis.

§ 9

Rozhodnutí o zápisu námořního plavidla

(1) Úřad rozhodne o zápisu námořního plavidla do námořního rejstříku na základě písemné žádosti za těchto podmínek:

- a) provozovatelem námořního plavidla je fyzická osoba, která dosáhla věku 21 let, je způsobilá k právním úkonům a bezúhonná, nebo právnická osoba, jejíž statutární orgán nebo členové statutárního orgánu dosáhli věku 21 let, jsou způsobilí k právním úkonům a bezúhonní,
- b) námořní plavidlo má technickou způsobilost k plavbě,
- c) námořní plavidlo není zapsáno v námořním rejstříku jiného státu nebo v jiném plavebním rejstříku s výjimkou případu, kdy registrace lodě v námořním rejstříku jiného státu nebo jiného plavebního rejstříku je pozastavena z důvodu souběžné registrace.

(2) Zápisem námořního plavidla do námořního rejstříku získává námořní plavidlo státní příslušnost České republiky. Zápis námořního plavidla do námořního rejstříku osvědčuje vlastnictví k námořnímu plavidlu.

(3) Zápis námořního plavidla do námořního rejstříku osvědčí Úřad vystavením rejstříkového listu. Rejstříkový list lodě se vystavuje na dobu neurčitou. Rejstříkový list námořní jachty se vystavuje na dobu

platnosti technické způsobilosti námořní jachty k námořní plavbě.

§ 10

Bezúhonnost provozovatele námořního plavidla

Za bezúhonného se pro účely tohoto zákona považuje ten, kdo nebyl pravomocně odsouzen pro trestný čin, jehož skutková podstata souvisí s námořní plavbou, nebo ten, kdo nebyl pravomocně odsouzen pro jiný trestný čin spáchaný úmyslně, pokud se na něj nehledí, jako by nebyl odsouzen.

§ 11

Řízení o zápisu námořního plavidla do námořního rejstříku

(1) Žádost o zápis námořního plavidla do námořního rejstříku podává vlastník námořního plavidla.

(2) Žádost o zápis do námořního rejstříku musí obsahovat

- a) obchodní jméno a sídlo nebo název, sídlo a právní formu a dále identifikační číslo právnické osoby, která je vlastníkem námořního plavidla, nebo jméno, příjmení, místo trvalého pobytu a rodné číslo fyzické osoby, která je vlastníkem námořního plavidla,
- b) obchodní jméno a sídlo nebo název, sídlo a právní formu a dále identifikační číslo právnické osoby, která je vlastníkem námořního plavidla oprávněna provozovat námořní plavidlo vlastním jménem a na vlastní odpovědnost, není-li vlastník současně provozovatelem námořního plavidla, nebo jméno, příjmení, místo trvalého pobytu a rodné číslo fyzické osoby, která je vlastníkem námořního plavidla oprávněna provozovat námořní plavidlo vlastním jménem a na vlastní odpovědnost, není-li vlastník námořního plavidla současně jeho provozovatelem,
- c) základní technické údaje o námořním plavidle, které jsou předmětem zápisu podle § 8 odst. 1.

(3) Žádost o zápis do námořního rejstříku musí být doložena

- a) výpisem z evidence Rejstříku trestů fyzické osoby, je-li žadatelem fyzická osoba, nebo výpisem z evidence Rejstříku trestů všech členů statutárního orgánu, je-li žadatelem právnická osoba; výpis z evidence Rejstříku trestů nesmí být starší než 6 měsíců,
- b) výpisem z obchodního rejstříku nebo jiného rejstříku, v němž musí být zapsána, popřípadě pokud se nezapisuje, jiným dokladem o vzniku právnické osoby,
- c) dokladem osvědčujícím vlastnictví k námořnímu plavidlu,

- d) dokladem osvědčujícím právní vztah provozovatele námořního plavidla k námořnímu plavidlu,
- e) doklady osvědčujícími technickou způsobilost námořního plavidla k plavbě,
- f) dokladem o výmazu námořního plavidla z předchozího námořního rejstříku jiného státu nebo dokladem o pozastavení registrace v předchozím námořním rejstříku jiného státu, jedná-li se o souběžnou registraci lodě, nebo, jedná-li se o novostavbu lodě, čestným prohlášením, že loď není zapsána v námořním rejstříku jiného státu,
- g) ověřeným stejnopisem dokladu o zástavním právu nebo zadržovacím právu váznoucím na námořním plavidlu, bylo-li zřízeno, nebo o další skutečnosti omezující nakládání s námořním plavidlem,
- h) dokladem osvědčujícím identifikační číslo lodě přidělené Mezinárodní námořní organizací³⁾ nebo identifikační číslo trupu námořní jachty přidělené výrobcem nebo klasifikační společností,
- i) dokladem prokazujícím splnění podmínky trvalého pobytu nebo sídla provozovatele námořního plavidla v České republice podle § 6 odst. 2 tohoto zákona,
- j) dokladem o zaplacení správního poplatku.⁴⁾

(4) Na zápis námořního plavidla do námořního rejstříku je právní nárok.

(5) Náležitosti a vzor žádosti o zápis námořního plavidla do námořního rejstříku a podrobnosti o dokladech, kterými musí být žádost o zápis námořního plavidla do námořního rejstříku doložena, stanoví prováděcí předpis.

Prokázání technické způsobilosti námořního plavidla k plavbě

§ 12

(1) Technická způsobilost lodě k plavbě se prokazuje

- a) osvědčením o klasifikační třídě lodě vystaveným klasifikační společností,
- b) osvědčeními o konstrukci lodě a jejím vybavení a výstroji (dále jen „statutární osvědčení“) vystavenými Úřadem pověřenou klasifikační společností podle požadavků mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána.³⁾

(2) Jedná-li se o novostavbu lodě, prokazuje se technická způsobilost lodě k plavbě kromě listin uvedených v odstavci 1 také osvědčením o novostavbě lodě, které vystavuje stavitel lodě.

§ 13

(1) Technická způsobilost námořní jachty, jejího vybavení k námořní plavbě a oblast povolené námořní plavby námořní jachty s omezením vzdálenosti námořní plavby námořní jachty od pevniny nebo od po-

břeží se prokazuje osvědčením o způsobilosti námořní jachty k plavbě vystaveným klasifikační společností nebo jinou osobou pověřenou Úřadem nebo Úřadem uznanou.

(2) Osvědčení o technické způsobilosti námořní jachty k plavbě platí ode dne vystavení po dobu nejdéle pěti let.

(3) Požadované technické a záchranné vybavení námořní jachty k námořní plavbě a vymezení oblastí povolené námořní plavby námořní jachty s omezením vzdálenosti námořní plavby námořní jachty od pevniny nebo od pobřeží stanoví prováděcí předpis.

§ 14

Zápis rozestavěné lodě do námořního rejstříku

(1) Do námořního rejstříku lze zapsat rozestavěnou loď. Žádost o zápis rozestavěné lodě podává vlastník rozestavěné lodě.

(2) O zápisu rozestavěné lodě do námořního rejstříku rozhoduje na žádost Úřad. Žádost o zápis musí obsahovat obchodní jméno, sídlo nebo název, sídlo, právní formu a identifikační číslo právnické osoby, která je vlastníkem rozestavěné lodě, nebo jméno, příjmení, místo trvalého pobytu a rodné číslo fyzické osoby, která je vlastníkem rozestavěné lodě.

(3) Žádost o zápis rozestavěné lodě do námořního rejstříku musí být doložena

- a) ověřenou kopií smlouvy nebo listiny o zřízení nebo založení právnické osoby a u právnických osob zapsaných v obchodním rejstříku výpisem z obchodního rejstříku,
- b) dokladem osvědčujícím vlastnictví k rozestavěné lodi,
- c) dokladem o stavu rozestavěnosti lodě,
- d) dokladem prokazujícím splnění podmínky trvalého pobytu nebo sídla vlastníka rozestavěné lodě v České republice podle § 6 odst. 2 tohoto zákona,
- e) dokladem o zaplacení správního poplatku.

(4) Zápis rozestavěné lodě do námořního rejstříku osvědčí Úřad vydáním potvrzení.

(5) K zápisu novostavby lodě do námořního rejstříku musí být podána nová žádost podle § 11 tohoto zákona.

Souběžná registrace lodě

§ 15

(1) Souběžná registrace lodě je registrace lodě v námořním rejstříku jiného státu za předpokladu, že je původní registrace v námořním rejstříku předchozího státu pozastavena. Souběžnou registraci lze uskutečnit pouze tehdy, jestliže ji umožňují právní řády obou států.

(2) Loď, která je registrována v námořním rejstříku jiného státu a jejíž registrace byla v tomto státě pozastavena, může být souběžně registrována v námořním rejstříku České republiky. Na zápis takové lodě se vztahují ustanovení § 7 až 11.

(3) Úřad rozhodne o zápisu souběžné registrace lodě na základě žádosti jejího vlastníka. Kromě dokladů, které se požadují pro zápis lodě podle § 11 odst. 3, musí žadatel předložit

- a) doklad o pozastavení registrace v námořním rejstříku jiného státu,
- b) potvrzení příslušného úřadu jiného státu o tom, že se souběžnou registrací souhlasí a že právní řád jiného státu souběžnou registraci umožňuje,
- c) nájemní smlouvu mezi vlastníkem a provozovatelem lodě,⁶⁾
- d) doklad o důvodu souběžné registrace,
- e) výpis zástavních práv a jiných právních závad zapsaných v předchozím námořním rejstříku jiného státu,
- f) doklad o souhlasu případných věřitelů se souběžnou registrací.

(4) Provozovatel lodě souběžně registrované v námořním rejstříku provozuje loď pod státní vlajkou České republiky a podle právních předpisů České republiky, ale nesmí loď zatížit zástavním právem ani ji nesmí prodat.

(5) Loď lze souběžně zaregistrovat pouze na dobu platnosti nájemní smlouvy mezi jejím vlastníkem a provozovatelem. O skončení souběžné registrace uvědomí Úřad původní námořní rejstřík.

§ 16

(1) Na žádost vlastníka lodě může Úřad rozhodnout o pozastavení registrace lodě v námořním rejstříku za účelem její souběžné registrace v námořním rejstříku jiného státu.

(2) Vlastník lodě musí k žádosti o pozastavení její registrace v námořním rejstříku předložit

- a) potvrzení příslušného úřadu jiného státu o tom, že se souběžnou registrací souhlasí a že právní řád jiného státu souběžnou registraci umožňuje,
- b) nájemní smlouvu mezi vlastníkem a provozovatelem lodě,⁶⁾
- c) doklad o důvodu souběžné registrace,
- d) doklad o souhlasu případných věřitelů se souběžnou registrací,
- e) společně prohlášení vlastníka a provozovatele lodě o tom, že se zavazují ve lhůtě do jednoho měsíce informovat námořní rejstřík jiného státu o všech

změnách jména a dalších údajů o lodi po celou dobu souběžné registrace.

(3) Registrace lodě v námořním rejstříku může být pozastavena nejdéle na dobu platnosti nájemní smlouvy⁶⁾ mezi vlastníkem a provozovatelem lodě.

(4) Rozhodne-li Úřad o pozastavení registrace lodě, musí její vlastník neprodleně vrátit rejstříkový list, který Úřad uschová po celou dobu pozastavení registrace lodě.

(5) Vlastník lodě musí zaplatit předem za celou dobu pozastavení registrace poplatek předepsaný podle § 4 odst. 3.

(6) Po dobu souběžné registrace lodě je pozastavena registrace v námořním rejstříku s výjimkou zápisů týkajících se převodu vlastnictví lodě a změn, úprav nebo výmazů zástavních práv, které lze provádět.

(7) Během doby, kdy je loď registrována v námořním rejstříku jiného státu, nese vlajku tohoto státu.

§ 17

Oznamovací povinnost

(1) Vlastník námořního plavidla zapsaného v námořním rejstříku je povinen oznámit Úřadu všechny změny týkající se údajů a dokladů, které jsou stanoveny jako náležitosti žádosti o zápis do námořního rejstříku podle § 11 tohoto zákona, a předložit o nich doklady do 10 dnů od vzniku změn. Úřad podle okolností případu provede změnu údajů v námořním rejstříku nebo rozhodne o pozastavení platnosti rejstříkového listu podle § 18 tohoto zákona.

(2) Soudy a správní úřady jsou povinny neprodleně oznamovat Úřadu rozhodnutí, která se vztahují na zápis námořního plavidla v námořním rejstříku.

§ 18

Pozastavení platnosti rejstříkového listu

(1) Úřad může rozhodnout o pozastavení platnosti rejstříkového listu, došlo-li ke změně skutečností, na základě kterých se rozhodovalo o zápisu námořního plavidla do námořního rejstříku. Úřad podle potřeby a povahy změny uloží způsob a lhůtu k odstranění zjištěných nedostatků a jejich příčin.

(2) Pozastaví-li Úřad platnost rejstříkového listu, ztrácí námořní plavidlo po dobu pozastavení registrace právo plout pod státní vlajkou České republiky. Provozovatel námořního plavidla je povinen neprodleně odevzdat Úřadu rejstříkový list. V případě zrušení rozhodnutí o pozastavení platnosti rejstříkového listu Úřad neprodleně vrátí rejstříkový list provozovateli námořního plavidla.

⁶⁾ Úmluva OSN o podmínkách registrace námořních lodí.

§ 19

Zápis výmazu námořního plavidla z námořního rejstříku

(1) O zápisu výmazu námořního plavidla z námořního rejstříku rozhodne Úřad na žádost vlastníka zapsaného námořního plavidla nebo z vlastního podnětu.

(2) Úřad rozhodne o zápisu výmazu námořního plavidla z námořního rejstříku z vlastního podnětu,

- a) zjistí-li, že vlastník námořního plavidla uvedl při zápisu nepravdivé údaje nebo zatajil důležité skutečnosti, které brání tomu, aby námořní plavidlo mohlo plout pod státní vlajkou České republiky,
- b) přestal-li provozovatel námořního plavidla splňovat podmínky pro zápis námořního plavidla do námořního rejstříku,
- c) neprokáže-li právní nástupce provozovatele námořního plavidla ve lhůtě stanovené Úřadem, že splňuje podmínky stanovené tímto zákonem pro zápis námořního plavidla do námořního rejstříku,
- d) dojde-li ke ztrátě námořního plavidla nebo je-li námořní plavidlo trvale nezpůsobilé k plavbě.

(3) O provedeném zápisu výmazu námořního plavidla z námořního rejstříku vyrozumí Úřad zástavního věřitele; provedl-li Úřad zápis výmazu námořního plavidla z vlastního podnětu, vyrozumí také provozovatele námořního plavidla, a není-li jeho provozovatel současně vlastníkem námořního plavidla, i vlastníka námořního plavidla.

(4) Rozhodne-li Úřad o zápisu výmazu námořního plavidla z námořního rejstříku, ztrácí námořní plavidlo právo plout pod státní vlajkou České republiky a provozovatel námořního plavidla je povinen neprodleně vrátit Úřadu rejstříkový list.

§ 20

Prozatímní povolení k plavbě

(1) Do doby, než vlastník námořního plavidla splní všechny podmínky potřebné k zápisu do námořního rejstříku, může námořní plavidlo plout pod státní vlajkou České republiky na základě prozatímního povolení k plavbě, které udělí Úřad námořnímu plavidlu pro tento účel.

(2) Prozatímní povolení k plavbě Úřad udělí, lze-li důvodně předpokládat, že námořní plavidlo vzhledem ke svému technickému stavu splní v době, na kterou se prozatímní povolení k plavbě uděluje, všechny podmínky zápisu námořního plavidla do námořního rejstříku.

(3) Technická způsobilost lodě k plavbě se pro účely udělení prozatímního povolení k plavbě prokazuje

- a) osvědčením o klasifikační třídě lodě,

- b) statutárními osvědčeními vystavenými klasifikační společností.

Jedná-li se o novostavbu lodě, prokazuje se technická způsobilost lodě k plavbě také osvědčením stavitele lodě o novostavbě lodě.

(4) Technická způsobilost námořní jachty k plavbě se pro účely udělení prozatímního povolení k plavbě prokazuje osvědčením o způsobilosti námořní jachty k plavbě vystaveným klasifikační společností. V případě novostavby námořní jachty se technická způsobilost námořní jachty k plavbě prokazuje osvědčením výrobce námořní jachty o novostavbě námořní jachty.

(5) Prozatímní povolení k plavbě může být námořnímu plavidlu uděleno pouze jednou na dobu nejdéle šesti měsíců. Tuto lhůtu nelze prodlužovat.

(6) Udělí-li Úřad prozatímní povolení k plavbě, vystaví pro námořní plavidlo prozatímní rejstříkový list. Prozatímní rejstříkový list osvědčuje právo námořního plavidla plout pod státní vlajkou České republiky.

(7) Podrobnosti o udělování prozatímního povolení k plavbě stanoví prováděcí předpis.

§ 21

Užívání státní vlajky České republiky

(1) Provozovatel námořního plavidla nebo rekreační jachty je povinen zabezpečit, aby námořní plavidlo nebo rekreační jachta neslo státní vlajku České republiky na nejlépe viditelném místě na hlavním stožáru nebo na zádi. Na místě určeném pro státní vlajku České republiky nesmí být vztyčena jiná vlajka nebo znak. Při použití dalších vlajek na námořním plavidle nebo rekreační jachtě je nutné dbát toho, aby tyto vlajky nebyly větších rozměrů než státní vlajka České republiky, která musí být s nimi současně vztyčena.

(2) Způsob a důvod vyvěšování, umístění a velikost státní vlajky České republiky a jiných vlajek použitých na námořním plavidle nebo rekreační jachtě stanoví prováděcí předpis.

§ 22

Rejstříkový přístav a označování námořního plavidla

(1) Rejstříkovým (domovským) přístavem námořního plavidla je místo, kde je námořní plavidlo zapsáno do námořního rejstříku.

(2) Námořní plavidlo plující pod státní vlajkou České republiky musí být označeno názvem rejstříkového přístavu „Praha“.

(3) Loď musí být označena jménem. Jméno lodě musí být zřetelně odlišné od jmen ostatních lodí zapsaných v námořním rejstříku. Jméno lodě nesmí poškozovat vážnost České republiky.

(4) Námořní jachta musí být označena rejstříkovým číslem, kterému se předřazují písmena „CZE“.

(5) Jméno lodě a rejstříkové číslo námořní jachty a název rejstříkového přístavu musí být umístěny na zádi. Loď musí být označena jménem též na obou bocích přídě lodě. Označení námořního plavidla musí být provedeno zřetelnými a čitelnými písmeny a čísly.

§ 23

Právo vlastnické a zástavní k námořnímu plavidlu

(1) Pokud z tohoto zákona nevyplývá jinak, platí o vlastnickém a zástavním právu k námořnímu plavidlu ustanovení občanského zákoníku a obchodního zákoníku o vlastnickém a zástavním právu k věcem movitým.

(2) Smlouvy o převodu vlastnického práva k námořnímu plavidlu musí mít písemnou formu. Převod vlastnictví a zřízení zástavního práva k námořnímu plavidlu zapsanému do námořního rejstříku nabývá účinnosti dnem zápisu do námořního rejstříku.

(3) K převodu vlastnictví zastaveného námořního plavidla je zapotřebí souhlasu zástavního věřitele.

(4) Smluvní zástavní právo k námořnímu plavidlu vzniká provedením zápisu této skutečnosti do námořního rejstříku podle pořadí došlých návrhů.

§ 24

Povinnosti provozovatele námořního plavidla

(1) Provozovatel námořního plavidla je povinen

- a) provozovat námořní plavbu pod státní vlajkou České republiky pouze na základě zápisu do námořního rejstříku nebo rozhodnutí o prozatímním povolení k plavbě,
- b) provozovat námořní plavbu podle tohoto zákona,
- c) zajistit po celou dobu provozování námořního plavidla jeho technickou způsobilost k plavbě,
- d) zajistit bezpečnou plavbu námořního plavidla jmenováním velitele lodě nebo velitele námořní jachty způsobilého ke kvalifikovanému vedení námořního plavidla,
- e) zajistit, aby loď byla obsazena kvalifikovanou posádkou v počtu a složení odpovídajícím požadavkům mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána,⁷⁾
- f) vybavit loď výstrojí schváleného typu včetně dokumentace a označení, průběžně pečovat o tuto

výstroj v souladu s požadavky mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána,³⁾

- g) zajistit průběžné zásobování lodí vodou a potravinami,
- h) zajistit, aby veškerá zařízení na námořním plavidle byla schváleného typu, měla schválenou dokumentaci a jejich provoz vyhovoval požadavkům bezpečnosti a ochrany zdraví a mořského prostředí v souladu s mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána,⁸⁾
- i) neprodleně hlásit Úřadu případy narození, úmrtí, nezvěstnosti nebo pádu přes palubu a vážné újmy na zdraví, k nimž došlo na námořním plavidle,
- j) neprodleně oznámit Úřadu účast námořního plavidla na námořní nehodě, při níž došlo ke škodě převyšující 200 000 Kč, a zajistit dokumentaci stavu v době námořní nehody, včetně důkazů a výpovědí svědků,
- k) neprodleně oznámit Úřadu událost ovlivňující technickou způsobilost námořního plavidla k plavbě nebo jinak ovlivňující technický stav námořního plavidla,
- l) mít po celou dobu provozování lodě sjednané pojištění odpovědnosti za škody z provozu lodě a zaplacené pojistné.

(2) Provozovatel lodě v době válečného konfliktu, kterého se Česká republika zúčastní, je dále povinen oznámit denně Úřadu údaje o zeměpisné poloze lodě.

(3) Provozovatel námořního plavidla nesmí pod státní vlajkou České republiky použít námořní plavidlo nebo umožnit jeho použití k neoprávněné přepravě drog, psychotropních látek, zbraní, výbušnin nebo otroků.

Povinné listinné doklady námořního plavidla

§ 25

(1) Provozovatel lodě je povinen zabezpečit, aby při provozování námořní plavby byly na loď tyto listinné doklady:

- a) rejstříkový list,
- b) osvědčení o bezpečném obsazení lodě posádkou,
- c) povolení lodní stanice,
- d) mezinárodní výměrný list,
- e) osvědčení o klasifikační třídě,
- f) statutární osvědčení,
- g) deratizační osvědčení,

⁷⁾ Mezinárodní úmluva o normách výcviku, kvalifikace a strážní služby námořníků (STCW), 1978, oznámená pod č. 53/1995 Sb.

⁸⁾ Mezinárodní úmluva o bezpečnosti lidského života na moři (SOLAS), 1974, oznámená pod č. 52/1995 Sb.
Protokol 1978 k Mezinárodní úmluvě o bezpečnosti lidského života na moři, 1974, oznámený pod č. 52/1995 Sb.
Protokol 1978 k Mezinárodní úmluvě o zabránění znečišťování z lodí (MARPOL), 1973, oznámený pod č. 71/1995 Sb.

- h) lodní deník,
- i) strojní deník,
- j) manévrový deník,
- k) zdravotní deník,
- l) rádiový deník,
- m) radarový deník,
- n) kniha záznamů o manipulacích s ropnými látkami,
- o) kniha odpadků,
- p) kniha nalodění,
- r) technická dokumentace lodě,
- s) jiné dokumenty podle mezinárodních smluv, kterými je Česká republika vázána.⁹⁾

(2) Listinné doklady podle písmen h) až p) musí být Úřadem schváleny před prvním zápisem do nich z hlediska jejich pravosti a úplnosti. Schválení vyznačí Úřad na příslušném listinném dokladu.

(3) Rejstříkový list, lodní deník, strojní deník, rádiový deník, kniha nalodění mají povahu veřejné listiny.

(4) Listinné doklady uschovává provozovatel lodě tři roky ode dne posledního zápisu do nich na lodi. Po uplynutí tří let ode dne posledního zápisu do lodního deníku, strojního deníku, rádiového deníku a knihy nalodění zajistí vlastník lodě předání těchto listinných dokladů do úschovy archivu Úřadu.

§ 26

(1) Provozovatel námořní jachty je povinen zabezpečit, aby při provozování námořní plavby byly na námořní jachtě tyto listiny a deníky:

- a) rejstříkový list,
- b) lodní deník,
- c) seznam osob na námořní jachtě,
- d) seznam cestujících, pokud námořní jachta přepravuje cestující.

(2) Vlastník námořní jachty zajistí po uplynutí doby platnosti rejstříkového listu jeho předání Úřadu.

(3) Vlastník námořní jachty zajistí úschovu lodního deníku po dobu tří let ode dne posledního zápisu do tohoto deníku.

§ 27

(1) Povinné listinné doklady musí být na námořním plavidle v originále.

(2) Druhy listinných dokladů a jejich náležitosti stanoví prováděcí předpis.

ČÁST TŘETÍ

POSÁDKA NÁMOŘNÍHO PLOVIDLA

Posádka lodě

§ 28

(1) Fyzické osoby, které jsou zapsány do knihy nalodění a vykonávají činnosti k zajištění bezpečného provozu lodě, jsou posádkou lodě. Posádku lodě tvoří velitel lodě (kapitán), důstojníci a lodní mužstvo. Lodní mužstvo tvoří členové strážní služby a pomocný personál.

(2) Důstojníci jsou ti členové posádky lodě, kteří byli naloděni do důstojnické funkce. Důstojnickými funkcemi jsou

- a) první palubní důstojník,
- b) palubní důstojník strážní služby,
- c) první strojní důstojník,
- d) druhý strojní důstojník,
- e) strojní důstojník strážní služby,
- f) radiodůstojník,
- g) elektrodůstojník.

(3) Posádka lodě se pro účely zajištění strážní služby člení na tyto úrovně:

- a) velitelskou úroveň, do níž patří velitel lodě, první palubní důstojník, první strojní důstojník a druhý strojní důstojník,
- b) provozní úroveň, do níž patří palubní důstojník strážní služby, strojní důstojník strážní služby, radiodůstojník a elektrodůstojník,
- c) pomocnou úroveň, do níž patří členové strážní služby.

(4) Provozovatel lodě je povinen zajistit, aby velitelem lodě byl občan České republiky.

(5) Na žádost provozovatele lodě může Úřad v mimořádných situacích, které mají nebo mohou mít

⁹⁾ Mezinárodní úmluva o bezpečnosti lidského života na moři (SOLAS), 1974, oznámená pod č. 52/1995 Sb. Protokol 1978 k Mezinárodní úmluvě o bezpečnosti lidského života na moři, 1974, oznámený pod č. 52/1995 Sb. Protokol 1978 k Mezinárodní úmluvě o zabránění znečišťování z lodí (MARPOL), 1973, oznámený pod č. 71/1995 Sb. Mezinárodní úmluva o normách výcviku, kvalifikace a strážní služby námořníků (STCW), 1978, oznámená pod č. 53/1995 Sb.

bezprostřední vliv na bezpečnost plavby lodě, povolit jinou státní příslušnost velitele lodě.

(6) Důstojníci a ostatní členové posádky lodě jsou do jednotlivých funkcí naložováni na základě pracovní smlouvy s provozovatelem lodě.

§ 29

(1) Posádka lodě musí z hlediska jejího počtu a složení zajišťovat bezpečnou námořní plavbu.

(2) Nejmenší počet členů posádky lodě a její složení stanoví pro každou loď Úřad s přihlednutím k druhu, typu, vybavení a velikosti lodě a plavební oblasti při zápisu lodě do námořního rejstříku a v souladu s mezinárodní smlouvou, kterou je Česká republika vázána.⁷⁾ Úřad vydá osvědčení o bezpečném obsazení lodě posádkou.

§ 30

Posádka námořní jachty a osoby na námořní jachtě

(1) Posádku námořní jachty tvoří velitel námořní jachty a členové mužstva námořní jachty. Nejmenší počet a složení členů mužstva námořní jachty z hlediska bezpečného provozování námořní jachty stanoví Úřad při zápisu námořní jachty do námořního rejstříku podle velikosti, typu a strojního vybavení námořní jachty.

(2) Největší počet osob na námořní jachtě, které se mohou účastnit námořní plavby, stanoví Úřad při zápisu námořní jachty do námořního rejstříku podle velikosti a typu námořní jachty.

(3) Úřad zapíše bezpečné obsazení námořní jachty posádkou a největší počet osob, které se mohou na námořní jachtě účastnit námořní plavby do rejstříkového listu.

§ 31

Zaměstnávání cizinců a osob bez státní příslušnosti

K zaměstnávání cizinců nebo osob, které nejsou občany České republiky, jako členů posádky námořního plavidla se nevyžaduje povolení k pobytu na území České republiky¹⁰⁾ a povolení k zaměstnání¹¹⁾ podle zvláštních právních předpisů.

§ 32

Velitel lodě a velitel námořní jachty

(1) Velitel lodě a velitel námořní jachty (dále jen „velitel námořního plavidla“) je oprávněn a povinen vykonávat velitelskou pravomoc na námořním plavidle. Velitele námořního plavidla do funkce jmenuje a z ní odvolává provozovatel námořního plavidla.

(2) Velitele lodě, který nemůže z jakýchkoliv důvodů vykonávat svoji funkci, zastupuje první palubní důstojník.

(3) Velitel lodě a první palubní důstojník jsou povinni složit před Úřadem kapitánský slib.

(4) Text kapitánského slibu stanoví prováděcí předpis.

§ 33

Základní povinnosti velitele námořního plavidla

(1) Velitel lodě je povinen

- a) řídit loď a zajistit bezpečné nautické vedení lodě; k tomu je oprávněn použit všech opatření nutných k bezpečnému průběhu plavby, k udržení pořádku na lodi a k zajištění způsobilosti lodě k plavbě, včetně způsobilosti posádky, v souladu s právním řádem České republiky, ustanoveními mezinárodních smluv, kterými je Česká republika vázána,¹²⁾ a předpisy pobřežního státu,
- b) při vedení lodě dodržovat mezinárodní právo a zvyklosti všeobecně přijaté a uznávané v námořní plavbě,
- c) zajistit bezpečnost přepravovaných osob a posádky včetně pravidelného organizování nácviku cvičných poplachů a praktického cvičení nouzových situací v souladu s mezinárodní smlouvou, kterou je Česká republika vázána,³⁾ podrobnosti o poplachové činnosti na lodi stanoví prováděcí předpis,
- d) zajistit řádnou péči o svěřený náklad,
- e) zajistit, aby na lodi byly povinné listinné doklady stanovené tímto zákonem a mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána,⁹⁾ doklady předepsané tímto zákonem pro členy posádky a příslušné doklady vztahující se k nákladu,
- f) provést veškerá opatření nutná k odvrácení škody hrozící osobám, lodi a nákladu,

¹⁰⁾ Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů.

¹¹⁾ Zákon č. 1/1991 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

¹²⁾ Například Mezinárodní úmluva o bezpečnosti lidského života na moři (SOLAS), 1974, oznámená pod č. 52/1995 Sb. Protokol 1978 k Mezinárodní úmluvě o bezpečnosti lidského života na moři, 1974, oznámený pod č. 52/1995 Sb. Mezinárodní úmluva o normách výcviku, kvalifikace a strážní služby námořníků (STCW), 1978, oznámená pod č. 53/1995 Sb.

Úmluva o mezinárodních Pravidlech pro zabránění srážkám na moři (COLREG), 1972, oznámená pod č. 263/1995 Sb.

- g) informovat vlastníka a provozovatele lodě o účasti lodě na námořní nehodě,
- h) zabránit znečištění mořského prostředí,
- i) poskytnout pomoc osobě, lodi nebo letadlu v nouzi, může-li tak učinit bez vážného nebezpečí pro svou loď, její posádku a přepravované osoby,
- j) při srážce lodí oznámit jméno a název rejstříkového přístavu jeho lodě a názvy míst, odkud a kam jeho loď pluje, veliteli lodě, s níž došlo ke srážce,
- k) přijímat stížnosti členů posádky lodě a přepravovaných osob, sepsat o stížnosti zápis, zapsat o této skutečnosti stručnou informaci do lodního deníku a provést potřebná opatření,
- l) zajistit, aby se nakládalo se zvířaty na lodi přepravovanými jako náklad v souladu se zvláštními právními předpisy,¹³⁾
- m) zajistit dodržování pravidel bezpečnosti práce, které stanoví prováděcí předpis, a pravidelné přezkušování členů posádky lodě ze znalosti těchto pravidel,
- n) vylodit člena posádky lodě, kterému skončila platnost dokladů o odborné nebo zdravotní způsobilosti nebo u kterého došlo ke ztrátě zdravotní způsobilosti.

(2) Velitel námořní jachty je povinen plnit povinnosti uvedené v odstavci 1 přiměřeně k provozu námořní jachty.

§ 34

Oprávnění velitele námořního plavidla k osobám na námořním plavidle

(1) Všechny osoby na námořním plavidle jsou povinny řídit se příkazy velitele námořního plavidla vydanými v mezích jeho pravomoci.

(2) Velitel námořního plavidla použije nezbytná opatření proti osobě na námořním plavidle, která nesplnila jeho příkaz. Ohrožuje-li taková osoba bezpečnost námořního plavidla, osob nebo nákladu a nelze-li toto nebezpečí odvrátit jinak, je velitel námořního plavidla oprávněn umístit tuto osobu na nezbytně nutnou dobu ve zvláštním prostoru, nejdéle však po dobu plavby do nejbližšího přístavu.

(3) O tomto opatření je velitel námořního plavidla povinen sepsat zápis do lodního deníku a bezodkladně informovat zastupitelský úřad České republiky, který je nejbližší přístavu, do kterého loď nebo námořní jachta připluje. Jde-li o cizího státního příslušníka, velitel námořního plavidla rovněž informuje nejbližší policejní úřad. Dále je velitel námořního plavidla

povinen dohodnout se zastupitelským úřadem České republiky další postup podle povahy věci.

§ 35

Ověření podpisu nebo opisu listiny velitelem lodě

(1) Velitel lodě je oprávněn, vyžaduje-li to naléhavý zájem vlastníka lodě, provozovatele lodě, není-li vlastníkem lodě, člena posádky lodě nebo jiné osoby na lodi, provést úřední ověření pravosti podpisu nebo shody opisu nebo kopie s listinou.

(2) Podmínky a způsob ověřování stanoví prováděcí předpis.

§ 36

Námořní protest

(1) Došlo-li nebo mohlo-li v souvislosti s provozem lodě dojít k poškození lodě, nákladu nebo zdraví osob na lodi, velitel lodě podává o této skutečnosti písemnou zprávu (dále jen „námořní protest“).

(2) Námořní protest musí obsahovat úplné a přesné vylíčení všech závažných okolností, v souvislosti s nimiž došlo nebo mohlo dojít k poškození lodě, nákladu nebo zdraví osob na lodi, a opatření, jichž bylo použito k odvrácení nebo zmenšení škody. Přílohou námořního protestu je výpis z lodního deníku a výpis ze seznamu posádky.

(3) Velitel lodě podává námořní protest v nejbližším přístavu, do kterého loď připluje, zastupitelskému úřadu České republiky nebo notářství nebo námořnímu úřadu nebo soudu státu, do jehož přístavu loď připlula.

(4) Velitel lodě je povinen podat námořní protest do 24 hodin po připlutí lodě do přístavu.

(5) Došlo-li k události, o které se podává námořní protest, v přístavu, je velitel lodě povinen podat námořní protest do 24 hodin od této události.

§ 37

Námořní nehoda

(1) Námořní nehodou se rozumí

- a) ztráta námořního plavidla,
- b) těžká újma na zdraví, smrt nebo nevěstnost osoby přepravované námořním plavidlem nebo těžká újma na zdraví, smrt nebo nevěstnost osoby související s provozem námořního plavidla,
- c) poškození konstrukce námořního plavidla nebo jeho povinného vybavení, které má za následek

¹³⁾ Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon).

technickou nezpůsobilost námořního plavidla k plavbě,

- d) akt pirátství¹⁾ na námořním plavidle,
 - e) znečištění mořského prostředí,
 - f) srážka námořního plavidla s jiným námořním plavidlem nebo jiným pevným předmětem,
 - g) požár na námořním plavidle,
 - h) najetí na mělčinu nebo břeh,
- pokud k této nehodě došlo při námořní plavbě.

(2) Odborné zjišťování příčin námořních nehod provádí Úřad a činí opatření k jejich předcházení.

§ 38

Opatření při neodvratné zkáze námořního plavidla

(1) Jestliže podle velitele námořního plavidla hrozí námořnímu plavidlu neodvratná zkáza, musí velitel námořního plavidla zajistit, aby byla učiněna všechna opatření k záchraně přepravovaných osob, posádky a k záchraně povinných listinných dokladů, cenosti, map a pokladní hotovosti.

(2) Velitel námořního plavidla je povinen opustit námořní plavidlo poslední.

§ 39

Opatření při spáchání trestného činu na námořním plavidle

(1) Má-li velitel námořního plavidla důvodné podezření, že na námořním plavidle byl při námořní plavbě spáchán trestný čin, je povinen

- a) učinit neprodleně taková opatření, jež by zabránila pokračovat v trestné činnosti nebo vyhnout se odpovědnosti,
- b) vyslechnout osoby a provést další úkony, jichž je třeba k zajištění důkazů,
- c) o každém výslechu a jiném provedeném úkonu sepsat protokol, který spolu s ním podepíše osoba, již se příslušný úkon týká.

(2) Protokoly uvedené v odstavci 1 písm. c) odevzdá velitel námořního plavidla spolu s předměty majícími vztah k trestnému činu zastupitelskému úřadu České republiky, který je nejbližší přístavu, do kterého námořní plavidlo připluje. Současně velitel námořního plavidla dohodne se zastupitelským úřadem České republiky způsob úředního předání pachatele.

(3) Nestanoví-li tento zákon jinak, postupuje velitel námořního plavidla při provádění úkonů uvedených v odstavcích 1 a 2 a v dalším řízení podle trestního řádu.¹⁴⁾

§ 40

Opatření při narození a úmrtí na námořním plavidle, nevědění a pádu přes palubu

(1) O každém narození nebo úmrtí na námořním plavidle je velitel námořního plavidla povinen sepsat zápis za účasti dvou členů posádky lodě, jedná-li se o narození nebo úmrtí na lodi, nebo za účasti dvou osob přítomných na námořní jachtě a informovat o této skutečnosti zastupitelský úřad České republiky, který je nejbližší přístavu, do kterého námořní plavidlo připluje, a provozovatele námořního plavidla. Při úmrtí na námořním plavidle se nepostupuje podle zvláštních právních předpisů.¹⁵⁾

(2) Došlo-li k úmrtí na námořním plavidle, provádí prohlídku mrtvého lékař, pokud je členem posádky lodě nebo členem posádky námořní jachty, nebo jiný lékař přítomný na námořním plavidle nebo lékař, který byl k tomuto účelu prostřednictvím rádia nebo družice na námořní plavidlo přivolán. Účelem prohlídky mrtvého je zjistit úmrtí a jeho příčiny.

(3) Velitel námořního plavidla na základě dohody s lékařem přítomným na námořním plavidle rozhodne o prevozu mrtvého do nejbližšího přístavu; ve výjimečných případech, kdy hrozí nebezpečí infekce přepravovaných osob, rozhodne velitel námořního plavidla po dohodě s lékařem o pohřbení mrtvého do moře. Velitel námořního plavidla je vždy povinen zajistit prevoz mrtvého do nejbližšího přístavu, není-li na námořním plavidle přítomen lékař.

(4) Velitel námořního plavidla provede soupis veškerého majetku, který měl zemřelý na námořním plavidle, a učiní opatření pro úschovu tohoto majetku až do splnění úředního rozhodnutí o jeho vydání určené osobě nebo určenému orgánu nebo do odevzdání podle odstavce 5. Do lodního deníku provede zápis o této události.

(5) Zápis o narození a zápis o úmrtí na námořním plavidle spolu s majetkem zemřelého a případnou závětí zemřelého odevzdá velitel námořního plavidla zastupitelskému úřadu České republiky, který je nejbližší přístavu, do kterého námořní plavidlo připluje.

(6) O každém případě nevědění nebo pádu přes palubu je velitel námořního plavidla povinen provést podrobný zápis do lodního deníku a podat zprávu provozovateli námořního plavidla.

§ 41

Použití lodivoda

(1) Velitel lodě je oprávněn najmout na loď lodi-

¹⁴⁾ § 161 odst. 2 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů.

¹⁵⁾ Vyhláška č. 19/1988 Sb., o postupu při úmrtí a pohřebnictví.

voda i pro ty oblasti, kde použití lodivoda není povinné, pokládá-li to za nutné pro bezpečnost plavby.

(2) Odpovědnost velitele lodě za řízení lodě v případě najmutí lodivoda zůstává nedotčena s výjimkou oblastí, v nichž podle místních předpisů lodivod přebírá odpovědnost za řízení lodě.

§ 42

Způsobilost členů posádky lodě

(1) Každý člen posádky lodě musí být zdravotně a odborně způsobilý k výkonu příslušné činnosti na lodi.

(2) Pokud je loď vybavena družicovým spojovacím zařízením podle mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána,⁷⁾ musí mít její velitel lodě a nejméně dva palubní důstojníci osvědčení palubního operátora GMDSS vydané podle mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána.⁷⁾

(3) Pokud není na lodi lodní lékař, musí mít nejméně jeden člen posádky lodě platný průkaz způsobilosti zdravotníka vydaný úřadem členského státu Mezinárodní námořní organizace (IMO) podle mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána.⁷⁾

§ 43

Průkazy způsobilosti člena posádky lodě

(1) Průkazy způsobilosti člena posádky lodě (dále jen „průkazy způsobilosti“) osvědčují

- a) zdravotní a odbornou způsobilost držitele průkazu způsobilosti k výkonu funkce na lodi,
- b) kvalifikační atestaci držitele průkazu způsobilosti k výkonu funkce na lodi.

(2) Průkazy způsobilosti vydává Úřad.

§ 44

Odborná způsobilost

(1) Odbornou způsobilost prokazuje žadatel

- a) předepsanou praxí na lodi,
- b) zkouškou ze znalostí požadovaných mezinárodní smlouvou, kterou je Česká republika vázána,³⁾
- c) zkouškou ze znalostí právního řádu České republiky v oblasti námořní plavby, včetně souvisejících ustanovení trestního, občanského a obchodního práva, a ze znalostí anglického jazyka, jednala-li se o odbornou způsobilost k výkonu funkce ve velitelské úrovni.

(2) Zkoušky podle odstavce 1 se skládají před zkušební komisí Úřadu. Ministr dopravy a spojů jmenuje podle mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána,⁷⁾ osoby, které dohlíží na činnost zkušebních komisí a způsobilost jejich členů.

(3) Podrobnosti o způsobu provádění zkoušek

a jejich obsahu, složení zkušební komise, způsobilost členů zkušební komise, způsob ustavení zkušební komise a rozsah odborných způsobilostí pro výkon jednotlivých činností členů posádek lodě stanoví prováděcí předpis.

§ 45

Kvalifikační atestace

Kvalifikační atestaci prokazuje žadatel dokladem o absolvování kurzu podle mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána,⁷⁾ u právnické osoby pověřené nebo schválené Úřadem. Úřad zveřejní seznam pověřených a schválených právnických osob ve Věstníku dopravy.

§ 46

Průkazy způsobilosti

(1) Úřad vydá průkaz způsobilosti, kterým se osvědčuje zdravotní a odborná způsobilost držitele k výkonu funkce, prokáže-li žadatel zdravotní a odbornou způsobilost. Průkaz způsobilosti se v tomto případě vydává na dobu neurčitou.

(2) Úřad vydá průkaz způsobilosti, kterým se osvědčuje kvalifikační atestace držitele průkazu, prokáže-li žadatel úspěšné absolvování kurzu podle mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána.⁷⁾ Průkaz způsobilosti se v tomto případě vydává na dobu určitou.

(3) Druh průkazu způsobilosti uvedený v odstavci 1 je pro výkon funkce velitele lodě a důstojníka platný, pokud je opatřen platnou doložkou, kterou se potvrzuje trvání zdravotní a odborné způsobilosti, (dále jen „potvrzení průkazu způsobilosti“). Potvrzení průkazu způsobilosti vydává Úřad podle mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána,⁷⁾ nejdéle na dobu pěti let. Po uplynutí této doby lze vydat nové potvrzení průkazu způsobilosti, pokud žadatel prokáže, že jeho zdravotní a odborná způsobilost trvá.

(4) Druhy průkazů způsobilosti a podrobnosti o jejich vydávání, délku požadované praxe na lodi, způsob prokázání praxe na lodi, vzory průkazů a vzory potvrzení průkazů způsobilosti stanoví prováděcí předpis.

§ 47

Uznání průkazů způsobilosti

(1) Úřad uzná průkazy způsobilosti vydané příslušným úřadem členského státu Mezinárodní námořní organizace (IMO) podle mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána,⁷⁾ žadateli, který prokázal zdravotní způsobilost, a pokud se jedná o výkon funkce ve velitelské úrovni, který úspěšně vykonal zkoušku ze znalosti právního řádu České republiky v oblasti námořní plavby, včetně souvisejících ustanovení trestního, občanského a obchodního práva, a ze

znalosti anglického jazyka u Úřadu nebo u právnické osoby pověřené Úřadem.

(2) Podrobnosti o uznávání průkazů způsobilosti stanoví prováděcí předpis.

§ 48

Zdravotní způsobilost

(1) Člen posádky lodě musí prokázat, že je zdravotně způsobilý. Zdravotní způsobilost se prokazuje osvědčením¹⁶⁾ o zdravotní způsobilosti a musí být ve lhůtách stanovených prováděcím předpisem podle odstavce 6 pravidelně ověřována.

(2) Zdravotní způsobilost člena posádky lodě zjišťuje a osvědčení o zdravotní způsobilosti vydává na základě výsledku lékařské prohlídky a dalších potřebných vyšetření posuzované osoby posuzující lékař pověřený Úřadem po dohodě s Ministerstvem zdravotnictví podle mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána.⁷⁾ Úřad zveřejní seznam pověřených lékařů ve Věstníku dopravy.

(3) Osvědčení o zdravotní způsobilosti nesmí být v době podání žádosti o vydání průkazu způsobilosti nebo o uznání průkazu způsobilosti vydaného úřadem členského státu Mezinárodní námořní organizace nebo o vydání potvrzení průkazu způsobilosti starší než tři měsíce.

(4) Zjistí-li posuzující lékař, že zdravotní stav člena posádky lodě neodpovídá zdravotním požadavkům pro výkon funkce, kterou zastává, vyznačí tuto skutečnost v osvědčení o zdravotní způsobilosti.

(5) Zjistí-li posuzující lékař u držitele osvědčení o zdravotní způsobilosti v době jeho platnosti takovou změnu zdravotního stavu, která má za následek změnu jeho zdravotní způsobilosti, je povinen vydat nové osvědčení o zdravotní způsobilosti a neprodleně je zaslát Úřadu.

(6) Druhy preventivních prohlídek, jejich obsah, včetně odborných vyšetření, jejich lhůty, kritéria zdravotní způsobilosti, náležitosti osvědčení o zdravotní způsobilosti, dobu jeho platnosti a omezení doby platnosti osvědčení o zdravotní způsobilosti, okruh osob, které mohou dát podnět k provedení preventivní prohlídky, stanoví prováděcí předpis.

§ 49

Průkaz způsobilosti velitele námořní jachty

(1) Námořní jachtu smí vést při provozování námořní plavby pouze osoba, která je starší 18 let a je držitelem průkazu způsobilosti k vedení námořní jachty.

(2) Úřad vydá průkaz způsobilosti k vedení námořní jachty, prokáže-li žadatel zdravotní a odbornou způsobilost k vedení námořní jachty. Průkaz způsobilosti se vydává na dobu určitou.

(3) Odbornou způsobilost k vedení námořní jachty v oblasti povolené námořní plavby prokáže žadatel doložením předepsané praxe a složením zkoušky před komisí složenou ze zkušebních komisařů jmenovaných Úřadem.

(4) Zdravotní způsobilost velitele námořní jachty zjišťuje a osvědčení o zdravotní způsobilosti vydává na základě výsledku lékařské prohlídky a dalších potřebných vyšetření posuzované osoby posuzující lékař pověřený Úřadem podle § 48 odst. 2. Osvědčení o zdravotní způsobilosti nesmí být v době podání žádosti o vydání průkazu způsobilosti nebo v době před vyplutím námořní jachty na moře starší než tři měsíce.

(5) Podrobnosti o výcviku, způsobu prokazování praxe, zkušební komisi a provádění zkoušek, požadavky na znalosti žadatele, druhy, vzory, platnost, rozsah oprávnění průkazů způsobilosti a podmínky jejich vydávání, jakož i platnost dříve vydávaných průkazů způsobilosti stanoví prováděcí předpis.

§ 50

Zadržení průkazu způsobilosti

(1) Úřad zadrží průkaz způsobilosti a nařídí ověření odborné způsobilosti nebo přezkoumání zdravotní způsobilosti člena posádky námořního plavidla v případě, že člen posádky námořního plavidla při výkonu činnosti, k níž ho opravňuje průkaz způsobilosti, ohrozil bezpečnost námořní plavby nebo vykazuje nedostatky, které mohou ohrozit bezpečnost námořní plavby nebo jeho zdraví.

(2) Podle výsledku ověření odborné způsobilosti nebo přezkoumání zdravotní způsobilosti posouzením zdravotního stavu může Úřad činnost, k níž je člen posádky námořního plavidla oprávněn, omezit nebo zakázat.

(3) V případě zákazu činnosti Úřad průkaz způsobilosti odejme nebo vydá rozhodnutí o zrušení uznání průkazu způsobilosti a odejme potvrzení průkazu způsobilosti.

(4) Podrobnosti o důvodech zadržení nebo odebrání průkazu způsobilosti stanoví prováděcí předpis.

§ 51

Knihá nalodění

(1) Každá osoba, která se účastní námořní plavby na lodi, musí být zapsána do knihy nalodění.

¹⁶⁾ § 21 a 77 zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů.

(2) Zápis členů posádky lodě do knihy nalodění osvědčuje nástup služby na lodi (dále jen „nalodění“) a výpis členů posádky lodě z knihy nalodění osvědčuje skončení služby na lodi (dále jen „vylodění“).

(3) Zápis cestujících do knihy nalodění osvědčuje začátek jejich pobytu na lodi a výpis cestujících z knihy nalodění osvědčuje ukončení jejich pobytu na lodi.

(4) Zápisy do knihy nalodění provede velitel lodě bezprostředně po nalodění. Při nalodění člena posádky lodě nebo při jeho vylodění učiní velitel lodě o těchto skutečnostech zápis do námořnické knížky člena posádky lodě.

§ 52

(1) Každá osoba, která se účastní námořní plavby na námořní jachtě, musí být zapsána do lodního deníku.

(2) Zápis osob do lodního deníku provede velitel námořní jachty před vyplutím námořní jachty z přístavu. Velitel námořní jachty před vyplutím námořní jachty z přístavu vyhotoví také seznam osob na námořní jachtě a seznam cestujících, pokud námořní jachta přepravuje cestující.

§ 53

Člen posádky lodě je povinen prokázat se platnými průkazy způsobilosti před každým naloděním. Průkazy způsobilosti musí být platné po celou předpokládanou dobu trvání služby na lodi.

Námořnické knížky

§ 54

(1) Každý člen posádky lodě musí mít osobní doklad námořníka.¹⁷⁾ Osobním dokladem námořníka se rozumí námořnická knížka. Bez námořnické knížky nemůže být námořník naloděn.

(2) Na žádost občana České republiky, který předloží doklad o tom, že se stane členem posádky lodě nebo že byl členem posádky lodě, Úřad rozhodne o vydání námořnické knížky. Na rozhodnutí, kterým se vydává námořnická knížka, se nevztahuje § 47 správního řádu,¹⁸⁾ vyhoví-li se žádosti v plném rozsahu.

(3) Úřad může vydat námořnickou knížku občanovi České republiky nejdéle na dobu deseti let.

(4) Člen posádky lodě, který není občanem České republiky, musí mít námořnickou knížku jiného státu.

(5) Námořnická knížka, která je v držení člena posádky lodě, je dokladem o jeho totožnosti, kvalifikaci a délce jeho nalodění. Námořnická knížka, která byla vydána Úřadem a která je registrována Ministerstvem vnitra České republiky, je cestovním dokladem České republiky.¹⁹⁾

(6) Údaje zapisované do námořnické knížky a vzor námořnické knížky stanoví prováděcí předpis.

§ 55

(1) Úřad může na žádost fyzické osoby, která není občanem České republiky, rozhodnout o vydání námořnické knížky podle § 54 odst. 2 tohoto zákona, pokud žadatel předloží Úřadu povolení k trvalému pobytu v České republice,¹⁰⁾ od jehož vydání uplynula doba delší než pět let, a pokud žadatel prokáže, že konal službu na lodi.

(2) Úřad může vydat námořnickou knížku fyzické osobě, která není občanem České republiky, po splnění podmínek podle odstavce 1 nejdéle na dobu pěti let.

ČÁST ČTVRTÁ

REKREAČNÍ JACHTY

§ 56

Úřad může pověřit ověřováním technické způsobilosti rekreačních jachet k námořní plavbě, způsobilosti jejich provozovatelů, včetně evidence a vydávání příslušných dokladů, právnickou osobu, která má sídlo na území České republiky a která prokáže, že má pro uvedené činnosti odpovídající technické vybavení a způsobilý personál.

§ 57

- (1) Úřad nebo právnická osoba pověřená Úřadem
- ověřuje technickou způsobilost rekreačních jachet a vydává průkaz o způsobilosti rekreační jachty k námořní plavbě,
 - vede evidenci rekreačních jachet,
 - přiděluje rekreačním jachtám evidenční označení,
 - ověřuje způsobilost provozovatelů rekreačních ja-

¹⁷⁾ Úmluva o dokladech totožnosti námořníků, 1958, oznámená pod č. 232/1998 Sb.

Mezinárodní úmluva o normách výcviku, kvalifikace a strážní služby námořníků (STCW), 1978, oznámená pod č. 53/1995 Sb.

¹⁸⁾ Zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění zákona č. 29/2000 Sb.

¹⁹⁾ Zákon č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o cestovních dokladech).

chet a vydává průkazy způsobilosti k vedení rekreačních jachet,

- e) vykonává dohled nad činností uživatelů rekreačních jachet.

(2) Podmínky technické způsobilosti rekreačních jachet, přidělování evidenčního označování, vedení evidence rekreačních jachet a podmínky pro vydávání průkazu způsobilosti k vedení rekreačních jachet stanoví prováděcí předpis.

§ 58

(1) Provozovatel rekreační jachty může rekreační jachtu užívat za těchto podmínek:

- technická způsobilost rekreační jachty byla schválena a byl vydán průkaz o způsobilosti rekreační jachty k námořní plavbě,
- rekreační jachta odpovídá požadavkům bezpečnosti a ochrany životního prostředí,
- rekreační jachta je evidována u Úřadu nebo Úřadem pověřené právnické osoby a bylo jí přiděleno evidenční označení,
- provozovatel rekreační jachty je držitelem průkazu způsobilosti k vedení rekreační jachty.

(2) V zájmu bezpečnosti námořní plavby nebo v jiném veřejném zájmu může Úřad námořní plavbu určitého druhu nebo v určité oblasti povolené námořní plavby omezit nebo zakázat.

ČÁST PÁTÁ

SLUŽBA NA LODI A PRACOVNĚPRÁVNÍ VZTAHY ČLENŮ LODNÍCH POSÁDEK

§ 59

Služba na lodi

(1) Službu na lodi koná člen posádky lodě nepřetržitě od okamžiku nalodění do okamžiku vyloďení, není-li výkonu služby na lodi zproštěn.

(2) Délka nepřetržitě služby na lodi nesmí přesáhnout dvanáct měsíců.

(3) Služba na lodi v době, kdy člen posádky lodě nevykonává práci, se s výjimkou vycházky na pevninu považuje pro účely náhrady škody za činnost v přímé souvislosti s plněním pracovních úkolů.

(4) Vycházkou na pevninu se rozumí doba od okamžiku vstupu člena lodní posádky na pevnou zem do okamžiku opuštění pevné země. Za vycházku se nepovažuje opuštění lodě za účelem plnění služebních povinností nebo ošetření ve zdravotnickém zařízení.

§ 60

Strážní služba

Strážní služba je plnění povinností ve stanoveném

čase, kterými vybraný člen posádky lodě zajišťuje bezpečný provoz lodě a ochranu mořského prostředí. Strážní služba se vykonává jako služba palubní a služba strojní. Palubní strážní služba se vykonává na můstku lodě, na hlavní palubě lodě a v radiostanici lodě. Strojní strážní služba se vykonává ve strojovně.

§ 61

Služební povinnosti člena posádky lodě

(1) Člen posádky lodě je po dobu služby na lodi povinen

- plnit příkazy velitele lodě a služebně nadřízených členů posádky lodě a zachovávat vůči veliteli lodě a služebně nadřízeným členům posádky lodě úctu a zdvořilost,
- ve vztahu k ostatním členům posádky lodě a přepravovaným osobám dodržovat pravidla slušnosti a občanského soužití,
- zachovávat námořní zvyklosti a zásady dobré námořní praxe, dodržovat pravidla bezpečnosti a hygieny práce,
- poskytnout pomoc při záchraně osob, lodě, nákladu nebo jiného majetku,
- podrobit se vyšetření za účelem zjištění, zda není pod vlivem alkoholu nebo jiných omamných a psychotropních látek, jestliže toto vyšetření nařídil velitel lodě, a to i v době, kdy člen lodní posádky nevykonává práci, pokud je to potřebné ke zjištění, zda nebude pod vlivem těchto látek při nástupu do práce nebo při strážní službě; obdobně je povinen podrobit se tomuto vyšetření, došlo-li na lodi k pracovnímu úrazu nebo je-li podezření, že člen posádky lodě vykonával práci pod vlivem alkoholu nebo jiných omamných a psychotropních látek.

(2) Během služby na lodi nesmí člen posádky lodě přechovávat na lodi žádné omamné nebo psychotropní látky, střelné zbraně, střelivo nebo výbušniny a chráněná zvířata ani nesmí v takové činnosti pomáhat jinému. Přechovávání vlastních domácích zvířat členů posádky lodě na lodi schvaluje velitel lodě.

§ 62

Pracovní poměr členů lodní posádky

(1) Službu na lodi může člen posádky vykonávat pouze na základě pracovní smlouvy uzavřené s provozovatelem lodě. V pracovní smlouvě musí být dohodnut den, hodina a místo každého nalodění člena posádky lodě, druh vykonávané práce a údaje o lodi.

(2) Členem posádky lodě může být pouze osoba, která v den nalodění dosáhla nejméně věku 18 let.

(3) V pracovní smlouvě nelze sjednat zkušební dobu.

(4) Člen posádky lodě nemůže vykonávat vedlejší činnost.

(5) Člen posádky lodě může být převeden na jinou práci také v případě, rozhodl-li velitel lodě, že je ohrožena bezpečnost osob, lodě nebo nákladu.

§ 63

Pracovní doba a doba odpočinku členů posádky lodě

(1) Stanovenou pracovní dobou se rozumí 40 hodin týdně, pokud není vnitřním předpisem provozovatele lodě počet hodin pracovní doby zkrácen, a to při zachování výše mzdy vztahující se na rozsah 40 hodin týdně.

(2) Se členem posádky lodě nelze dohodnout pracovní dobu kratší, než je stanovená pracovní doba podle odstavce 1.

(3) Nedovoluje-li povaha práce nebo podmínky služby na lodi, aby byla pracovní doba rovnoměrně na jednotlivé týdny, může velitel lodě rozvrhnout pracovní dobu nerovnoměrně tak, aby průměrná týdenní pracovní doba v určitém období, zpravidla čtyřtýdenním, nepřesahovala hranici stanovenou pro týdenní pracovní dobu.

(4) Nepřetržitá délka jedné směny nesmí přesáhnout, včetně práce přesčas, 12 hodin. Nepřetržitý odpočinek mezi dvěma směnami nesmí být kratší než 8 hodin. Toto ustanovení se nepoužije, rozhodl-li velitel lodě, že je ohrožena bezpečnost osob, lodě nebo nákladu. Celková doba odpočinku členů posádky lodě, kteří vykonávají strážní službu, nesmí být kratší než 10 hodin během každých 24 hodin a nesmí být dělena na více než dvě části, z nichž jedna je alespoň 6 hodin.

(5) Velitel lodě je oprávněn nařídit pracovní pohotovost v případě naléhavé provozní potřeby, nebo rozhodl-li, že je ohrožena bezpečnost osob, lodě nebo nákladu.

(6) Nebrání-li tomu vážné provozní důvody, velitel lodě poskytne členu posádky lodě přiměřeně delší odpočinek a na žádost člena posádky lodě mu poskytne náhradní volno za práci přesčas a ve svátek.

§ 64

Odstupné

Skončí-li pracovní poměr sjednaný na dobu určité plavby v souvislosti se ztroskotáním, ztrátou lodě nebo pro její nezpůsobilost k plavbě, náleží členům posádky lodě vedle odstupného podle zákoníku práce další odstupné ve výši dvojnásobku průměrného měsíčního výdělku.

§ 65

Repatriace členů posádky lodě

(1) Člen posádky lodě má právo být po vylodění dopraven do místa sídla provozovatele nebo do místa, které bylo v pracovní smlouvě dohodnuto, (dále jen „repatriace“) v těchto případech:

- a) v souvislosti se zánikem práva lodě plout pod státní vlajkou České republiky,
- b) v případě ztroskotání lodě,
- c) po skončení pracovního poměru,
- d) jestliže pro výkon práce na lodi pozbyl zdravotní způsobilost,
- e) jestliže provozovatel lodě není schopen dostát svým finančním závazkům vůči členům posádky lodě.

(2) Velitel lodě může nařídit repatriaci člena posádky lodě v případě závažného porušení pracovní kázně nebo služebních povinností, nebo je-li člen posádky lodě podezřelý ze spáchání trestného činu.

(3) Náklady na repatriaci hradí provozovatel lodě s výjimkou repatriace podle odstavce 2, kdy hradí náklady na repatriaci člen posádky lodě, prokáže-li se odůvodněnost nařízení jeho repatriace.

(4) Člen posádky lodě se může dohodnout s provozovatelem lodě na prodloužení pracovního poměru.

(5) Pro účely poskytování cestovních náhrad a zdravotní péče se za dobu repatriace považuje doba od vylodění do příjezdu do místa dohodnutého v pracovní smlouvě nebo jinak dohodnutého mimo doby, po kterou člen lodní posádky repatriaci bez vážného důvodu přerušil.

§ 66

Sociální podmínky a náhrady poskytované členům posádky lodě po dobu služby na lodi

(1) Provozovatel lodě je povinen poskytovat členům posádky lodě po dobu služby na lodi bezplatně ubytování, stravování, pitnou a užitkovou vodu, ochranné pracovní pomůcky, předměty základní osobní hygieny, úhradu bezprostřední a neodkladné zdravotní péče, nemůže-li být poskytnuta lodním lékařem nebo zdravotníkem podle § 67, a další sociální zařízení v souladu s mezinárodní smlouvou, kterou je Česká republika vázána.²⁰⁾

(2) Loď musí být vybavena vhodnými ubytovacími a stravovacími prostory, prostory a zařízením pro skladování a chlazení potravin a pro přípravu jídel a nápojů, prostory s vybavením pro odpočinek a volný čas, hygienickým a sanitárním zařízením, popřípadě zvláštními prostory pro nemocné. Tyto prostory musí

²⁰⁾ Úmluva o sociální péči o námořníky na moři a v přístavech, oznámená pod č. 432/1991 Sb.

být dostatečně větrány, vytápěny, osvětleny a musí v nich být udržována čistota. Sociální zařízení a poskytované služby na lodi musí být přístupné všem členům posádky lodě, mimo těch, které jsou určeny výhradně cestujícím.

(3) Loď musí být zásobena pitnou vodou a potravinami v množství odpovídajícím počtu členů posádky lodě, dálece a povaze námořní plavby.

(4) Počet osob společně ubytovaných musí být přiměřený určení lodě a musí umožňovat dostatečný odpočinek.

(5) Velitel lodě nebo jím pověřený důstojník je povinen pravidelně vykonávat kontrolu čistoty prostor uvedených v předchozích ustanoveních. O průběhu a výsledku kontroly a o přijatých opatřeních musí být učiněn zápis.

(6) Provozovatel lodě a velitel lodě jsou povinni zabezpečit členům posádky lodě bezplatně běžné poštovní služby, umožnit jim a jejich rodinným příslušníkům za úhradu vzniklých nákladů v odůvodněných případech využívání komunikačních prostředků, a nebrání-li tomu vážné provozní důvody, umožnit členům posádky lodě setkání s jejich rodinnými příslušníky v přístavech, popřípadě návštěvu rodinných příslušníků na palubě lodě.

§ 67

Zdravotní péče o členy posádky lodě

(1) Provozovatel lodě je povinen zajistit

- a) aby loď odpovídala podmínkám zdravotní péče a hygienickým požadavkům v souladu s mezinárodní smlouvou, kterou je Česká republika vázána,²¹⁾
- b) vybavení lodě zdravotnickým materiálem, nástroji, léky a prostředky zdravotnické techniky v lodní lékárnice, které stanoví prováděcí předpis, a jejich pravidelné doplňování,
- c) členům posádky lodě návštěvu lékaře v přístavech, které loď najíždí, za účelem nutného ošetření.

(2) Není-li na lodi lékař, je provozovatel lodě dále povinen zajistit, aby jeden člen posádky lodě byl držitelem průkazu způsobilosti zdravotníka k poskytování rozšířené první pomoci nad rámec obecné povinnosti občanů²²⁾ (dále jen „průkaz způsobilosti zdravotníka“) a tuto rozšířenou první pomoc na lodi po dobu plavby poskytoval. Pro účely poskytování nezbytné rozšířené první pomoci je provozovatel lodě povinen umožnit držiteli průkazu způsobilosti zdravotníka po dobu plavby porady s lékařem prostřednictvím rádia nebo družice v kteroukoliv hodinu. Držitel průkazu způso-

bilosti zdravotníka je oprávněn vydat léky a prostředky zdravotnické techniky z lodní lékárnice, které stanoví prováděcí předpis, pouze na základě rozhodnutí konzultujícího lékaře.

(3) Lodní lékař nebo držitel průkazu způsobilosti zdravotníka je povinen vést evidenci ošetřených osob po dobu plavby. Lékař sepisuje a vydává zdravotní zprávu o zdravotním stavu ošetřované osoby. Držitel průkazu způsobilosti zdravotníka vyhotovuje záznam o zdravotním stavu ošetřené osoby.

(4) Prováděcí předpis stanoví způsob udržování léků a prostředků zdravotnické techniky v lodní lékárnice, hospodaření s léky a prostředky zdravotnické techniky a systém jejich kontroly, obsah kurzu rozšířené první pomoci, obsah evidence ošetřených osob po dobu plavby.

§ 68

Použití zákoníku práce

Pokud tento zákon nestanoví jinak, řídí se pracovní vztahy členů posádek námořních lodí zákoníkem práce.

ČÁST ŠESTÁ

SPOLEČNÁ HAVÁRIE A ZÁCHRANA MAJETKU

§ 69

Společná havárie

(1) Jsou-li loď a náklad ve společném námořním nebezpečí, může velitel lodě při přednostním zajištění bezpečnosti přepravovaných osob rozhodnout o účelném a úmyslném způsobení škody menší, aby se zabránilo vzniku škody větší. Společnou havárií se rozumí škody, které vzniknou úmyslným a účelným způsobením škody pro záchranu majetkových hodnot ze společného námořního nebezpečí.

(2) Společná havárie se rozvrhuje mezi loď, přepravné a náklad poměrně podle jejich hodnoty na vrub provozovatele lodě a vlastníka nákladu, kteří jsou povinni nést poměrnou část škody ze společné havárie.

(3) Pokud ustanovení tohoto zákona o společné havárii nestanoví jinak, vztahují se na společnou havárii podle povahy věci předpisy práva občanského nebo předpisy práva obchodního o náhradě škody. Nelze-li ji řešit ani podle těchto ustanovení, posoudí se podle obchodních zvyklostí.

(4) Všechny škody, které utrpí loď nebo náklad

²¹⁾ Úmluva o ochraně zdraví a lékařské péči pro námořníky, oznámená pod č. 445/1991 Sb.

²²⁾ § 9 odst. 4 písm. c) zákona č. 20/1966 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

a které nejsou společnou havárií, jsou havárií zvláštní a vztahují se na ně podle povahy věci předpisy práva občanského nebo předpisy práva obchodního o náhradě škody.

§ 70

(1) K zajištění nároků ze společné havárie má provozovatel loď zástavní právo k nákladu, který je lodí přepravován.

(2) Velitel loď nesmí vydat náklad, na kterém vážne poměrná část škody ze společné havárie, dokud není poměrná část škody zaplacená nebo dokud není provozovateli poskytnuta odpovídající jistota složením přiměřené finanční částky, nedohodnou-li se strany jinak.

(3) Provozovatel loď je povinen na žádost ostatních osob, na jejichž vrub se rozvrhuje společná havárie, poskytnout jistotu za poměrnou část škody ze společné havárie, která připadá na loď, a to před odplutím loď z přístavu, v němž skončila plavba, při níž došlo ke společné havárii.

§ 71

Řízení o společné havárii

(1) Jedná-li se o společnou havárii, provozovatel loď

- a) vyhlásí společnou havárii a seznámí s ní vlastníka nákladu a další zúčastněné osoby,
- b) učiní nutná opatření k vypracování rozvrhu společné havárie (dále jen „dispaš“),
- c) pověří dispašéra vyhotovením dispaše.

(2) Stanovení náhrad a rozvrh poměrných částí škody ze společné havárie se provede v rejstříkovém přístavu loď nebo v přístavu, v němž skončila plavba po společné havárii, pokud není účastníky dohodnuto jinak.

(3) Dispašér vyhotoví dispaš písemně, podepíše ji a opatří svým razítkem. Oznámení o provedeném vyhotovení dispaše uveřejní dispašér v Obchodním věstníku.²³⁾

(4) Nepodá-li žádný z účastníků společné havárie do tří měsíců ode dne uveřejnění oznámení žalobu na zrušení dispaše proti jinému účastníku společné havárie, nabývá dispaš uplynutím této lhůty účinku pravomocného soudního rozhodnutí a je soudně vykonatelná.

(5) Zruší-li soud dispaš, je dispašér povinen vy-

hotovit novou dispaš, při vyhotovení nové dispaše je dispašér vázán právním názorem soudu.

(6) Zamítne-li soud žalobu na zrušení dispaše, stává se dispaš vykonatelná dnem, kdy rozsudek nabyl právní moci.

(7) Ustanovení o společné havárii s výjimkou řízení o společné havárii se nepoužijí, pokud se účastníci společné havárie dohodli o použití mezinárodních zvyklostí týkajících se společné havárie.

§ 72

(1) Dispašéra jmenuje a odvolává Hospodářská komora České republiky.²⁴⁾ Podmínkou jmenování dispašéra je složení zkoušky ze znalostí právních předpisů týkajících se společné havárie a ze znalostí příslušných mezinárodních zvyklostí.

(2) Osoba, která složila zkoušku, obdrží vysvědčení. Dispašér užívá razítka s nápisem „Dispašér Hospodářské komory České republiky“.

§ 73

Záchrana majetku

(1) Podmínky provádění záchranu loď a dalších hodnot na lodi a způsob vypořádání mezi zachráncem a zachraňovaným se řídí mezinárodními zvyklostmi.

(2) Za provedenou záchranu loď a dalších hodnot na lodi se poskytuje zachránci odměna přiměřená stupni ohrožení zachraňovaných hodnot, ohrožení zachránce, jeho úsilí a úspěšnosti záchranu.

(3) Odměnu poskytuje provozovatel loď, jíž byla poskytnuta pomoc. Provozovatel této loď má nárok na poskytnutí podílu náhrady od vlastníků dalších hodnot na lodi, kteří měli užitek z úspěšné záchranu.

§ 74

Námořní zástavní právo

Na zajištění odměny za záchranu loď a dalších hodnot na lodi a vynaložených nákladů vzniklých v souvislosti se záchranou loď a dalších hodnot na lodi nebo s poskytnutím pomoci lodi, letadlu nebo jinému majetku při námořní plavbě má ten, kdo zachránil loď a další hodnoty na lodi nebo poskytl pomoc lodi, letadlu nebo jinému majetku, zákonné námořní zástavní právo k lodi, letadlu nebo jinému majetku, který byl zachráněn nebo kterému byla pomoc poskytnuta. Toto zákonné námořní zástavní právo má přednost před jinými zástavními právy.

²³⁾ Nařízení vlády č. 63/1992 Sb., o Obchodním věstníku.

²⁴⁾ Zákon č. 301/1992 Sb., o Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

ČÁST SEDMÁ

STÁTNÍ SPRÁVA A STÁTNÍ DOZOR V OBLASTI NÁMOŘNÍ PLYBY

§ 75

Úřad je oprávněn vydávat příkazy provozovatelům námořních plavidel a ostatním osobám zúčastněným na námořní plavbě k zajištění bezpečnosti námořní plavby.

§ 76

Státní dozor

(1) Státní dozor v námořní plavbě vykonává v rozsahu své působnosti Úřad, který pověří k jeho výkonu své zaměstnance (dále jen „pověřená osoba“). Doklad o pověření obsahuje jméno a příjmení pověřené osoby, její rodné číslo a fotografii, věcný a územní rozsah oprávnění a dobu platnosti.

(2) Pověřená osoba dozírá, zda osoba, které ukládá tento zákon povinnosti, (dále jen „povinná osoba“) tyto povinnosti řádně plní a zda dodržuje podmínky stanovené v rozhodnutích vydaných Úřadem. Povinná osoba musí pověřené osobě umožnit výkon jejího oprávnění. Povinná osoba poté, co se pověřená osoba Úřadu prokáže dokladem o pověření vydaným Úřadem, umožní přístup pověřené osobě do všech objektů a ke všem dokladům, dále jí v této souvislosti umožní bezplatný pobyt na námořním plavidle, včetně pobytu za plavby, použití telefonního a rádiového zařízení námořního plavidla a dalších potřebných věcí.

(3) Zjistí-li pověřená osoba při výkonu státního dozoru porušení povinností vyplývajících z tohoto zákona, podle povahy zjištěných nedostatků stanoví způsob a lhůtu k odstranění nedostatků a jejich příčin. O výsledku provedeného šetření je pověřená osoba povinna neprodleně vyhotovit písemný záznam, jeho opis předat povinné osobě a Úřadu. Povinná osoba ve stanovené lhůtě zajistí odstranění nedostatků zjištěných při výkonu státního dozoru. Přijatá opatření k odstranění nedostatků sdělí povinná osoba Úřadu. Ostatní práva a povinnosti pověřených osob při výkonu státního dozoru jsou stanoveny zvláštním právním předpisem.²⁵⁾

(4) Je-li bezprostředně ohrožen život nebo zdraví osob na námořním plavidle, bezpečnost námořní plavby nebo bezpečná přeprava nákladu, je pověřená osoba oprávněna nařídit zastavení činnosti a zadržet doklady vztahující se k této činnosti. Neprodleně o tom vyrozumí Úřad. O podmínkách navrácení těchto dokladů rozhodne Úřad. Na vydávání tohoto opatření se nevztahují obecné právní předpisy o správ-

ním řízení. Úřad zahájí do deseti dnů od doručení vyrozumění správní řízení ve věci odejmutí příslušných dokladů nebo zákazu činnosti.

§ 77

Zajištění bezpečnosti námořní plavby

Provozovatel námořního plavidla a ostatní fyzické a právnické osoby zúčastněné na provozování námořní plavby podle tohoto zákona jsou povinni dodržovat rozhodnutí Úřadu vydané k zajištění bezpečnosti námořní plavby a rezoluce a doporučení Mezinárodní námořní organizace o provozu lodí na moři, o vybavení a technické způsobilosti lodí a ochraně mořského prostředí, vydané podle mezinárodních smluv, kterými je Česká republika vázána,³⁾ ve znění přijatém Českou republikou zastoupenou Úřadem. Rezoluce a doporučení jsou k dispozici na Úřadu a rezoluce a doporučení, které Česká republika přijala, jsou uváděny ve znění uveřejněném ve Věstníku dopravy.

§ 78

Pokuty

(1) Úřad uloží pokutu až do výše 2 000 000 Kč právnické nebo fyzické osobě, která porušila povinnost tím, že

- provozovala námořní plavbu pod státní vlajkou České republiky bez platného rejstříkového listu nebo za jiným účelem, než je uvedeno v rejstříkovém listu,
- nezajistila udržování námořního plavidla ve stavu způsobilém k námořní plavbě,
- nezajistila pravidelné technické prohlídky námořního plavidla podle mezinárodních smluv, kterými je Česká republika vázána,
- nezajistila bezpečné obsazení námořního plavidla posádkou.

(2) Úřad uloží pokutu až do výše 1 000 000 Kč právnické nebo fyzické osobě, která porušila povinnost tím, že

- při námořní plavbě neměla na námořním plavidle zákonem požadované povinné listinné doklady nebo doklad o zaplacení ročního poplatku za právo plout pod státní vlajkou České republiky,
- nezajistila, aby velitel loď byl občan České republiky, nebyla-li povolena výjimka,
- nezajistila, aby výkon služby prováděly pouze osoby zdravotně a odborně způsobilé s platnými průkazy způsobilosti,
- nezajistila neprodleně hlášení účasti námořního plavidla na námořní nehodě nebo události ovlivňujících způsobilost námořního plavidla k ná-

²⁵⁾ § 2 písm. d) a § 8 až 20 zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

mořní plavbě, případně jinak ovlivňujících technický stav námořního plavidla Úřadu, včetně zajištění důkazů a výpovědí svědků,

- e) neměla sjednáno pojištění odpovědnosti za škody z provozu lodě a zapláceno pojistné,
- f) bez zbytečného odkladu nevrátila Úřadu rejstříkový list, byl-li proveden zápis výmazu námořního plavidla z námořního rejstříku nebo byla-li jeho registrace pozastavena.

(3) Úřad uloží pokutu až do výše 500 000 Kč právnické nebo fyzické osobě, která porušila povinnost tím, že

- a) povinné listinné doklady neuschovávala po dobu tří let ode dne posledního zápisu do nich,
- b) nezajistila předání vybraných listinných dokladů do archivu Úřadu,
- c) nepodala Úřadu neprodleně hlášení případů narození, úmrtí a vážné újmy na zdraví, k nimž došlo na námořním plavidle,
- d) bezodkladně neoznámila Úřadu změny skutečností, které se zapisují do námořního rejstříku,
- e) nezajistila označení námořního plavidla,
- f) ztěžovala výkon státního dozoru v námořní plavbě nebo výkonu tohoto dozoru bránila nebo neprovedla opatření uložené osobou pověřenou k výkonu státního dozoru v námořní plavbě.

(4) Úřad uloží pokutu až do výše 500 000 Kč veliteli námořního plavidla, který

- a) narušil svým jednáním způsobilost námořního plavidla k plavbě,
- b) nezajistil, aby zařízení umístěná na námořním plavidle vyhovovala právním předpisům o bezpečnosti a ochraně zdraví,
- c) nezajistil řádnou péči o osoby a svěřený náklad,
- d) nezajistil, aby na námořním plavidle byly předepsané listiny a doklady,
- e) dopustil, aby osoba, která provádí výkon strážní služby, byla pod vlivem alkoholu nebo omamných prostředků,
- f) zavinil znečištění životního prostředí námořním plavidlem, nebo
- g) nezajistil, aby osoba, která provádí výkon strážní služby, měla odpovídající kvalifikaci.

(5) Úřad uloží pokutu až do výše 200 000 Kč fyzické osobě, která neslnila příkazy velitele námořního plavidla vydané v rámci velitelské pravomoci.

(6) Horní hranice pokut, které může Úřad uložit

v souvislosti s provozem námořní jachty, je 50 % z částek stanovených v odstavcích 1 až 3.

§ 79

(1) Pokutu lze uložit do dvou let ode dne, kdy se Úřad o protiprávním jednání dozvěděl, nejpozději však do pěti let od doby, kdy k němu došlo.

(2) Vybírání a vymáhání pokut se provádí podle zvláštního právního předpisu.²⁶⁾ Pokutu vybírá a vymáhá Úřad.

(3) Při stanovení výše pokuty se přihlíží k závažnosti a době trvání protiprávního jednání a k rozsahu jeho následků.

(4) Pokuty uložené a vybrané podle tohoto zákona jsou příjmem státního rozpočtu.

ČÁST SEDMÁ

SPOLEČNÁ, PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

§ 80

V řízení ve věcech upravených tímto zákonem se postupuje podle obecných právních předpisů o správním řízení, pokud tento zákon nestanoví jinak.

§ 81

Pro plovoucí stroj nebo plovoucí zařízení určené pro průzkum a využívání přírodního bohatství v moři, na a pod mořským dnem platí přiměřeně ustanovení části druhé tohoto zákona.

§ 82

(1) Ustanovení tohoto zákona se použijí, jen pokud mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána, nebo obecně uznávaná pravidla mezinárodního práva nestanoví jinak.

(2) Pokud mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána,²⁷⁾ nestanoví jinak, použije se ve věcech námořní přepravy ustanovení občanského zákoníku a obchodního zákoníku o přepravě.

§ 83

Přechodná ustanovení

(1) Pokud není uvedeno jinak, řídí se tímto zákonem i právní vztahy a práva vzniklá podle právních předpisů platných do dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

²⁶⁾ Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů.

²⁷⁾ Například Úmluva Organizace spojených národů o námořní přepravě zboží, 1978, oznámená pod č. 193/1996 Sb.

(2) Pokuty podle tohoto zákona lze uložit pouze za protiprávní jednání, k němuž došlo po účinnosti tohoto zákona.

(3) Vlastníci námořních plavidel, která plují pod státní vlajkou České republiky, jsou povinni do jednoho roku od účinnosti tohoto zákona požádat Úřad o zápis námořního plavidla do námořního rejstříku. Do doby rozhodnutí Úřadu se provozovatelé námořních plavidel plujících pod státní vlajkou České republiky považují za osoby oprávněné plout pod státní vlajkou České republiky.

§ 84

Podpora státu

(1) Ministerstvo dopravy a spojů může poskytnout na žádost vlastníku lodě státní podporu k provozování námořní plavby.

(2) Občanu České republiky, který studuje námořnické povolání v zahraničí v zařízení uznaném Ministerstvem dopravy a spojů, může Ministerstvo dopravy a spojů na jeho žádost poskytnout pro tento účel finanční příspěvek.

(3) Podmínky a výši poskytování státní podpory k provozování námořní plavby a podmínky poskytování finančního příspěvku ke studiu námořnického povolání v zahraničí stanoví prováděcí předpis.

§ 85

(1) Ministerstvo dopravy a spojů vydá vyhlášku k provedení § 8 odst. 3, § 11 odst. 5, § 13 odst. 3, § 20 odst. 7, § 21 odst. 2, § 27 odst. 2, § 32 odst. 4, § 33 odst. 1 písm. c) a m), § 35 odst. 2, § 44 odst. 3, § 46 odst. 4, § 47 odst. 2, § 48 odst. 6, § 49 odst. 5, § 50 odst. 4, § 54 odst. 6, § 57 odst. 2, § 67 odst. 2 a 4 a § 84 odst. 3.

(2) Vláda vydá nařízení k provedení § 4 odst. 4.

§ 86

Zrušují se

1. zákon č. 61/1952 Sb., o námořní plavbě, ve znění zákona č. 42/1980 Sb.,
2. nařízení ministra dopravy č. 75/1953 Sb., kterým se provádějí některá ustanovení zákona o námořní plavbě,
3. nařízení ministra dopravy č. 39/1955 Sb., o ome-

zení odpovědnosti provozovatele námořní lodě, ve znění zákona č. 513/1991 Sb.,

4. vyhláška Ministerstva dopravy č. 86/1955 Ú. l., o společné havárii v námořní dopravě,
5. vyhláška Ministerstva dopravy č. 160/1956 Ú. l., o podmínkách přepravy nákladů po moři, ve znění zákona č. 513/1991 Sb.,
6. vyhláška Ministerstva dopravy č. 65/1967 Sb., o plaveckých a námořnických knížkách,
7. vyhláška Federálního ministerstva dopravy č. 89/1985 Sb., o úpravě některých práv a povinností vyplývajících z pracovněprávních vztahů posádek československých námořních lodí,
8. výnos Federálního ministerstva dopravy č. 7210/75-25 o poplachové činnosti na československých námořních lodích, registrovaný v částce 11/1975 Sb.,
9. výnos Federálního ministerstva dopravy č. 328/1990 Sb., o odborné způsobilosti a oprávnění k výkonu funkce členů lodních posádek československých námořních lodí, registrovaný v částce 52/1990 Sb.,
10. výnos Federálního ministerstva dopravy a spojů č. 19 404/1988-0320 o odměňování posádek československých námořních lodí, registrovaný v částce 14/1989 Sb.,
11. výnos Federálního ministerstva dopravy č. 562/1990 Sb., kterým se mění výnos o odměňování posádek československých námořních lodí, registrovaný v částce 90/1990 Sb.,
12. výnos Federálního ministerstva dopravy č. 343/1990 Sb., o tonážní značce na československých námořních lodích, registrovaný v částce 54/1990 Sb.,
13. směrnice č. 49/1967 Věstníku MZ ČSR o posuzování zdravotní způsobilosti k práci, ve znění směrnice č. 17/1970 Věstníku MZ ČSR a vyhlášky č. 31/1993 Sb., v § 14 odst. 2 a příloze č. 3, týkající se členů posádek námořní lodě.

§ 87

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. července 2000.

Klaus v. r.

Havel v. r.

Zeman v. r.